

Ministerieel besluit tot bescherming als monument van de eclectische burgerhuizen waarvan 12 met historiserende tegelpanelen van 'Maison Helman' in Wemmel

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2014;

Gelet op het ministerieel besluit van 19 maart 2014 tot vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen eclectische burgerhuizen waarvan 12 met historiserende tegelpanelen van 'Maison Helman' in Wemmel;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed en gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 4 september 2014,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de historische en de artistieke waarde als monument:

Eclectische burgerhuizen waarvan 12 met historiserende tegelpanelen van 'Maison Helman', met inbegrip van de voor- en achtertuinten, gelegen in

Wemmel, De Limburg Stirumlaan 131, 133, 135, 137, 139, 141, 143, 145, 147, 149, 151, 153 en 155

bekend ten kadaster:

Wemmel, 2de afdeling, sectie B, perceelnummers 389B3, 389C, 389D, 389D3, 389E, 389F, 389G, 389H, 389K, 389M, 389N, 389W3, 395G, 395V en 395Y

zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

Het als een eenheid geconcipeerde ensemble van twaalf rijhuizen, in de volksmond gekend als de 'Twaalf apostelen', werd ca. 1911 opgetrokken door de Brusselse aannemer Ernest Wauters-Dustin en kinderen en behoort tot de basisbebouwing van de gelijktijdig aangelegde de Limburg Stirumlaan, een verbindingslaan tussen Wemmel en Brussel.

Het betreft een opmerkelijke illustratie van de wooncultuur van de gegoede middenklasse in het toen nog rurale Wemmel waarbij de bel-etageburgerwoningen een bescheiden upstairs-downstairs verhaal vertellen en samen met de markant uitgewerkte eclectische gevels voorzien van kwaliteitsvolle historiserende tegelpanelen, de status van de bouwheer en zijn cliënteel etaleerden. Samen met het ruime eclectische driekwartburgerhuis van ca. 1925-1928 aan de oostzijde, vormt het een boeiend architecturaal geheel dat tot op vandaag door zijn omvang en opmerkelijke verzorgde en verfrissende stijl een onmiskenbare hoge stedenbouwkundige waarde en contextwaarde heeft.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde:

Zeer goed bewaard en voor België een uniek ensemble van twaalf bel-etageburgerhuizen uit het begin van de 20ste eeuw, opgevat als individueel uitgewerkte enkelhuizen met repeterend schema van twee verspringende traveeën, een souterrain en twee bouwlagen onder pseudo-mansardedak uitgewerkt als typische gevelarchitectuur in een verzorgde eclectische stijl getypeerd door een klassieke gevelindeling en verfraaid met art nouveau-elementen zoals onder meer de kleurrijke gevelparamenten, het decoratief uitgevoerd schrijnwerk, de pittoreske dakkapellen met pagode-achtige bekroning en het gebruik van kwalitatieve tegelpanelen van het huis Helman in de geaccentueerde boogvelden.

Het ensemble wordt op een passende wijze begrensd door een driekwart vrijstaande eclectische burgerwoning op onregelmatige plattegrond die door haar kleur- en materiaalgebruik, de nokhoogte en de pittoreske geveluitwerking visueel één geheel vormt met de belendende panden. Daarenboven bleven de omringende, beboomde tuin en de oorspronkelijke tuinafsluiting aan de voorzijde bewaard wat de ensemblewaarde vergroot.

Artistieke waarde:

Merkwaardig ensemble van twaalf rijwoningen elk voorzien van twee gaaf bewaarde, kwaliteitsvolle tegelpanelen geproduceerd door één van Belgisch meest gerenommeerde tegelbedrijf 'Maison Helman Céramiques d'Art' (St.-Agatha-Berchem) in een historiserende Franse Henri II en Louis XVI-stijl. Gezien de omvang en de schaalgrootte van de bewaarde panelen betreft het een uniek voorbeeld in België van dit segment uit het aanbod van 'Maison Helman' (Brussel) die doorgaans bekend staat om zijn art nouveaugetinte tegelpanelen.

Daarenboven zijn alle ontwerpen van de grote panelen terug te vinden in een verkoopscatalogus van het tegelbedrijf wat het geheel een grote documentaire waarde verleend.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009, 10 juni 2011 en 22 juni 2012 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010, 2 augustus 2011 en 27 juli 2012).

Brussel,

18 DEC. 2014

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS